

Asia C-37/24**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

19.1.2024

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin:

Curtea de Apel București (Romania)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

23.5.2023

Valittaja (kantaja):

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

Valittaja (vastaaaja):

DADA Music SRL

Vastapuoli (väliintulija):

Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR)

Pääasian kohde

Curtea de Apel Bucureștiin (Bukarestin ylioikeus, Romania), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, tehdyt valitukset Tribunalul Bucureștin (Bukarestin alioikeus, Romania) ratkaisusta, jolla osittain hylättiin maksamatta olevien korvausten maksuvaatimusta koskeva kanne Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (Romanian äänitetuottajien liitto, jäljempänä UPFR) ja SC DADA Music SRL:n (jäljempänä DADA Music SRL) välisessä riita-asiassa.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

SEUT 267 artiklan perusteella pyydetään tulkitsemaan direktiivin 2006/115/EY 8 artiklan 2 kohtaa ja direktiivin 2014/26/EU 16 artiklan 2 kohdan toista virkettä yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 17 ja 52 artiklan kanssa.

Ennakkoratkaisukysymykset

Onko direktiivin 2006/115/EY 8 artiklan 2 kohtaa ja direktiivin 2014/26/EU 16 artiklan 2 kohdan toista virkettä, luettuina yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 ja 52 artiklan kanssa, tulkittava siten, että:

1) ne ovat esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, joka ei takaa oikeudenmukaista vähimmäiskorvausta (kiinteämääräistä korvausta) yhteisvalvontaorganisaatioiden edustamille oikeudenhaltijoille (äänitetuottajille) riippumatta yleisradiotoiminnan harjoittajille kertyneistä tuloista tai niille aiheutuneista kustannuksista?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, ovatko ne esteenä sellaiselle suoraan sovellettavalle kansalliselle lainsäädännölle, jolla poistetaan vähimmäiskorvaus (kiinteämääräinen korvaus), joka on vahvistettu yhteisvalvontaorganisaation ja käyttäjien välillä aiemmin neuvotellulla menetelmällä, muuttamatta korvauksen laskentaperusteita ja säätämättä määräaikaa, johon mennessä on neuvoteltava uusista sopimuksista (menetelmistä) kohtuullisen korvauksen määrittelemiseksi?

3) Jos kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko kansallisella tuomioistuimella oikeus ja tarvittaessa velvollisuus tutkia, ovatko yleisradiotoiminnan harjoittajien ilmoittamien tosiasiallisten tulojen perusteella lasketut prosentuaaliset korvaukset kohtuullisia ja järkeviä yhtäältä oikeudenhaltijoiden ja toisaalta käyttäjien kannalta vai ovatko ne päinvastoin selvästi liian vähäisiä tai selvästi liiallisia, ja mitä perusteita tällaisessa arvioinnissa voidaan käyttää?

4) Jos kolmanteen kysymykseen vastataan myöntävästi ja jos kansallinen tuomioistuin toteaa, että uudella kansallisella lainsäädännöllä muutetun menetelmän mukaan maksettava korvaus on liian vähäinen, onko kansallisella tuomioistuimella oikeus tai velvollisuus soveltaa ilmoitettujen tulojen sijasta muita perusteita – kuten korvauksen määrittämistä yleisradiotoiminnan harjoittajien lähetystoiminnasta aiheutuneiden menojen perusteella, samankaltaisten toiminnan harjoittajien maksamien korvausten perusteella tai muilla vastaavilla perusteilla – sen varmistamiseksi, että oikeudenhaltijat saavat asianmukaisen korvauksen, joka ei loukkaa käyttäjien oikeutettuja etuja eli joka ei ole liian vähäinen ja joka ei rasita yleisradiotoiminnan harjoittajia kohtuuttomasti?

Unionin oikeussäännöt ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joihin viitataan

Vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/115/EY 8 artiklan 2 kohta

Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivisesta hallinnoinnista sekä usean valtion alueen kattavasta musiikkiteosten oikeuksien lisensioinnista verkkokäyttöä varten sisämarkkinoilla 26.2.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/26/EU 16 artiklan 1 kohdan toinen virke

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 ja 52 artikla

Tuomio 19.11.1991, Francovich ja Bonifaci v. Italia (C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428); tuomio 5.10.2004, Pfeiffer ym. (C-397/01–C-403/01, EU:C:2004:584) ja tuomio 18.1.2022, Thelen Technopark Berlin (C-261/20, EU:C:2022:33).

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun lain nro 8/1996 (Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, jäljempänä laki nro 8/1996), julkaistu uudelleen Romanian virallisen lehden (Monitorul Oficial al României) I osassa, nro 489, 14.6.2018, 112, 145, 164 ja 166 §.

112 §:n 1 momentissa säädetään, että esittäjillä ja äänitteiden tuottajilla on oikeus kohtuulliseen korvaukseen kaupallisiin tarkoituksiin julkaistujen äänitteiden tai niiden toisintokappaleiden välittömästä tai välillisestä käytöstä yleisradiotoiminnassa tai muulla tavoin yleisölle välittämisessä, ja 2 momentissa säädetään, että tällaisen korvauksen määrä määritetään korvausmenetelmien avulla 163–165 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti.

145 §:n 1 momentin c ja d kohdassa säädetään musiikkiteosten yleisradioinnin osalta lähetysoikeuden käyttämisestä ja kohtuullista kertakorvausta koskevan oikeuden yhteisvalvontavelvollisuudesta.

Lain nro 8/1996 164 §:n 1 momentissa säädetään menetelmiä koskevissa neuvotteluissa huomioon otettavista pääkriteereistä, ja kyseisen pykälän 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”(2) Yhteisvalvontaorganisaatiot voivat neuvotteluissa vaatia samalta käyttäjäluokalta joko kiinteämääräisiä korvauksia tai prosentuaalisia korvauksia, jotka vahvistetaan prosenttiosuutena kunkin käyttäjän siitä toiminnasta saamista tuloista, jossa ohjelmistoa käytetään, tai tulojen puuttuessa sen käytöstä aiheutuvista kustannuksista. Radiolähetystoiminnan osalta yhteisvalvontaorganisaatiot voivat vaatia ainoastaan prosentuaalisia korvauksia, jotka eritellään suoraan suhteessa kunkin käyttäjän – yleisradiotoiminnan harjoittajan – osuuteen yhteisesti hallinnoidun ohjelmiston käytöstä kyseisessä toiminnassa.

(3) Edellä 2 momentissa säädetyn korvauksen on oltava kohtuullinen suhteessa kyseisten oikeuksien taloudelliseen arvoon ja käytön laajuuteen, ottaen huomioon suojattujen teosten ja muun suojatun aineiston ominaispiirteet ja käytön laajuus

sekä yhteisvalvontaorganisaation tarjoaman palvelun taloudellinen arvo. Yhteisvalvontaorganisaatioiden ja käyttäjien on perusteltava korvauksen määräytymistapa.”

Lain nro 8/1996 166 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) 163 §:n 3 momentin b ja c kohdassa tarkoitettujen yhteisvalvontaorganisaatiot, käyttäjät tai käyttäjien yhteenliittymät voivat esittää uuden pyynnön maksuja ja menetelmiä koskevien neuvottelumenettelyjen aloittamiseksi vasta kolmen vuoden kuluttua siitä, kun ne on julkaistu lopullisessa muodossaan Romanian virallisen lehden I osassa.

(2) Edellä 114 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa neuvotteluissa kumpi tahansa osapuoli voi esittää uuden pyynnön menetelmiä koskevien neuvottelumenettelyjen aloittamiseksi vasta kolmen vuoden kuluttua siitä, kun ne on julkaistu lopullisesti Romanian virallisen lehden I osassa.

(3) Vanhat menetelmät ovat voimassa, kunnes uudet julkaistaan.”

Esittäjille ja äänitetuottajille kaupallisiin tarkoituksiin julkaistujen äänitteiden tai niiden toisintokappaleiden lähettämisestä radiolähetystoiminnan harjoittajien maksamia korvauksia koskevat menetelmät, jotka on vahvistettu lopullisessa muodossaan Curtea de Apel București, Secția a IX-a civilă și pentru cauze de proprietate intelectuală (Bukarestin ylioikeus, siviilioikeudellisia ja immateriaalioikeudellisia asioita käsittelevä IX jaosto, Romania) siviilioikeudellisessa ratkaisussa nro 153A/12.5.2011, joka on julkaistu Romanian virallisen lehden I osassa nro 470, 5.7.2011, Oficiul Român pentru Drepturile de Autorin (Romanian tekijänoikeusvirasto, jäljempänä ORDA) tekemän päätöksen nro 216/2011 perusteella (jäljempänä korvausmenetelmät), ja joissa säädetään seuraavaa:

”4. Yleisradiotoiminnan harjoittajat, joita näiden menetelmien yhteydessä kutsutaan käyttäjiksi, ovat velvollisia maksamaan ORDAn maksujen kerääjiksi nimeämille esittäjien ja äänitetuottajien yhteisvalvontaorganisaatioille neljännesvuosittain korvauksen, joka edustaa kaupallisten äänitteiden tai niiden toisintokappaleiden käytöstä johtuvia taloudellisia lähioikeuksia ja joka määräytyy soveltamalla kunkin radioaseman osalta jäljempänä olevan taulukon mukaista prosenttiosuutta menetelmän 5 kohdassa esitettyyn laskentaperusteeseen.

Kaupallisten äänitteiden käytön Esiintyjät ja äänitetuottajat
osuus ohjelmissa

Enintään 35% 1,8%

Yli 35%, enintään 65%
2,4%

Yli 65%

3%

Yleisradiotoiminnan harjoittajat ovat velvollisia maksamaan ORDAn maksujen kerääjiksi nimeämille esittäjien ja äänitetuottajien yhteisvalvontaorganisaatioille neljännesvuosittain korvauksen, joka edustaa kaupallisiin tarkoituksiin julkaistujen äänitteiden tai niiden toisintokappaleiden käytöstä johtuvia taloudellisia lähioikeuksia. Korvaus lasketaan soveltamalla 3 prosenttia yleisradiotoiminnan kuukausittaisista bruttotuloista, jos äänitteitä käytetään 100 prosenttia koko lähetyksajasta. Jos käyttö on vähäisempää, 3 prosenttia alennetaan suoraan suhteessa äänitteiden käytön osuuteen koko lähetyksajasta. – –

5. Laskentaperuste, johon 3 kohdassa tarkoitettuja prosenttilukuja sovelletaan, on käyttäjien yleisradiotoiminnasta saamien kuukausittaisien bruttotulojen kokonaismäärä ilman arvonlisäveroa, mukaan lukien muun muassa tulot, jotka saadaan mainonnasta, kaupasta, tilauksista, ilmoituksista ja tiedottamisesta, lisämaksullisista puheluista ja tekstiviesteistä, sponsoroinnista, kilpailuista ja peleistä, joita lähetetään radion ja television välityksellä, lähetystilojen vuokrauksesta, muista rahoitusosuuksista ja vastaanottoluvista, tulot, jotka saadaan tilaustyönä tehdyistä lähetyksistä, sekä tulot, jotka saadaan yhteenliittymistä tai muusta radiolähetystoimintaan liittyvästä toiminnasta. Laskentaperusteisiin sisältyvät myös tulot kolmansilta osapuolilta, erityisesti mainonnan tuotanto- ja hankintayrityksiltä, siltä osin kuin ne saadaan käyttäjän lähetystoiminnasta, joka koskee kaupallisiin tarkoituksiin julkaistua äänitettä / julkaistuja äänitteitä, ja siltä osin kuin kyseessä on epäoikeudenmukainen siirto, joka on alalle ominaisten hyvien kauppatapojen vastainen. Jos tuloja ei ole, laskentaperusteena käytetään käyttäjälle yleisradiotoiminnasta aiheutuneita kokonaiskustannuksia (kuten henkilöstökustannuksia, kolmansien osapuolten tarjoamista palveluista aiheutuneita kustannuksia, kaikenlaisia hankintoja jne.) sillä vuosineljänneksellä, jolta korvaus on maksettava.

6. Määrät, jotka saadaan soveltamalla prosentiosuuksia laskentaperusteeseen, eivät saa olla pienempiä kuin 500 euron määrä leuina/vuosineljännes laskettuna Romanian keskuspankin eräpäivänä voimassa olevan valuuttakurssin mukaan, mikä vastaa käyttäjien maksettavaksi kuuluvaa vähimmäiskorvausta kustakin näiden ylläpitämästä paikallisradioasemasta, tai 1 000 euroa/vuosineljännes, mikä vastaa käyttäjien maksettavaksi kuuluvaa vähimmäiskorvausta kustakin näiden ylläpitämästä valtakunnallisesta radioasemasta.”

Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun lain nro 8/1996 muuttamisesta ja täydentämisestä annettu laki nro 74/2018 (Legea nr. 74/2018, jäljempänä laki nro 74/2018), joka on julkaistu Romanian virallisen lehden I osan numerossa 268, 27.3.2018, II §

”II §

(2) Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun lain nro 8/1996, sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä, 131 §:ssä säädetyt menetelmät pysyvät voimassa niille säädetyn voimassaoloajan päättymiseen saakka.

(3) Lain nro 8/1996 131 ja 131¹ §:n mukaisesti laadittujen menetelmien säännöksiä, jotka sisältävät määräyksiä yleisradiotoimintaan sovellettavista kiinteistä tai vähimmäismääräisistä summista/korvauksista, jotka ovat ristiriidassa 131¹ §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on muutettuna tällä lailla, säännösten kanssa, ei enää sovelleta siitä päivästä alkaen, jona 90 päivän määräaika tämän lain julkaisemisesta Romanian virallisen lehden I osassa on päättynyt.”

Yhteenveto tosiseikoista ja pääasian menettelystä

- 1 UPFR, joka on äänitetuottajien lähioikeuksien yhteisvalvontaorganisaatio, ja DADA Music SRL:n, paikallisradioaseman toiminnanharjoittaja, sopivat 20.10.2011 kaupallisten äänitteiden radiolähetystä koskevasta ei-yksinomaisesta lisenssistä. Kyseisellä lisenssillä DADA Music SRL sai oikeuden lähettää (välittää yleisölle) äänitteitä radioasemansa kautta ja sitoutui maksamaan siitä kohtuullisen korvauksen. Lisenssissä edellytettiin, että DADA Music SRL:n oli maksettava korvausta sen mukaan, kuinka paljon äänitteitä käytettiin radio-ohjelmissa. Korvaus oli prosenttiperusteinen, ja se laskettiin suhteessa kaikkiin radioaseman toiminnanharjoittajan saamiin tuloihin ja tulojen puuttuessa suhteessa kaikkiin lähetystoiminnasta aiheutuneisiin kuluihin. Lisäksi määrättiin, että näin lasketut prosentuaaliset määrät eivät saa olla pienempiä kuin 250 euron määrä leuina/vuosineljännes laskettuna Romanian keskuspankin eräpäivänä voimassa olevan valuuttakurssin mukaan, mikä vastaa käyttäjien maksettavaksi tulevaa vähimmäiskorvausta kustakin näiden ylläpitämästä paikallisradioasemasta, tai 500 euroa / vuosineljännes, mikä vastaa käyttäjien maksettavaksi tulevaa vähimmäiskorvausta kustakin näiden ylläpitämästä valtakunnallisesta radioasemasta.
- 2 Lain nro 74/2018 voimaantulon jälkeen DADA Music SRL kieltäytyi maksamasta kiinteämääräistä vähimmäiskorvausta, koska se katsoi, että kyseistä lakia sovelletaan suoraan ja että se on sen vuoksi velvollinen maksamaan korvauksen vain tosiasiallisesti saatujen tulojen perusteella. DADA Music SRL maksoi 1.7.2018 ja 30.6.2019 väliseltä ajalta noin 1 000 leun suuruisen korvauksen, joka on laskettu prosentuaalisesti. UPFR sen sijaan laskutti ja vaati myöhemmin oikeudessa vähimmäiskorvausta maksettavaksi korvausmenetelmien mukaisesti.
- 3 UPFR nosti 24.6.2019 Tribunalul Bucureștissa kanteen, jossa se vaati, että DADA Music SRL veloitetaan maksamaan vähimmäiskorvaus, joka on maksettava korvausmenetelmien mukaisesti. UPFR katsoi lähinnä, että tätä vähimmäiskorvausta sovelletaan siihen saakka, kunnes uusi menetelmä hyväksytään. DADA Music SRL vaati, että kanne hylätään perusteettomana.
- 4 Tribunalul București hyväksyi Asociația Radiourilor Locale și Regionalen (paikallisten ja alueellisten radiolähetystoiminnan harjoittajien yhdistys,

jäljempänä ARLR) hakemuksen saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana. Hakemuksessa se huomautti, että vanhassa laissa lähetystoiminnan harjoittajille asetetut vähimmäiskorvaukset olivat raskaita erityisesti pienille paikallisradioasemille. Yhdistys on perustamisestaan lähtien kampanjoinut kiinteämääräisten vähimmäiskorvausten poistamisen puolesta väittäen, että niiden määrääminen on vastoin direktiivin 2014/26 16 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaan korvausoikeuksien on oltava kohtuullisia suhteessa oikeuksien käytön taloudelliseen arvoon liiketoiminnassa.

- 5 Tribunalul Bucureștiissa käydyin oikeudenkäynnin yhteydessä laaditussa asiantuntijalausunnossa todettiin, että korvausten määrien välillä oli eroja seuraavasti: 16,13 leuta (arvonlisävero mukaan luettuna) ja 70,68 leuta viivästysseuraamuksia siinä tapauksessa, että vähimmäiskorvausta ei sovellettaisi, ja 14 707,51 leuta (arvonlisävero mukaan luettuna) ja 8 019,56 leuta viivästysseuraamuksia siinä tapauksessa, että sovellettaisiin kiinteämääräistä vähimmäiskorvausta koskevia sääntöjä.
- 6 Tribunalul București katsoi 28.1.2022 antamassaan siviilioikeudellisessa ratkaisussa, että prosentuaalista korvausta voitiin soveltaa ja että kiinteämääräinen vähimmäiskorvaus ei ollut enää voimassa ajanjaksona, jota oikeudenkäynti koski. Näin ollen tuomioistuin hyväksyi kanteen osittain ja velvoitti DADA Music SRL:n maksamaan UPFR:lle 16,13 leuta (arvonlisävero mukaan lukien) ja 70,68 leuta viivästysseuraamuksia. Tribunalul București katsoi lähinnä, että tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun lain nro 8/1996 164 §:n 2 momenttia ja lain nro 74/2018 II §:ää oli sovellettava.
- 7 UPFR valitti edellä mainitusta tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen väittäen, että lain nro 74/2018 II §:n säännöksiä voidaan soveltaa ainoastaan uutta menetelmää koskevien neuvottelujen yhteydessä ja että korvausmenetelmien säännökset ovat tällä välin voimassa.
- 8 On syytä mainita, että Romanian tekijänoikeusviraston (ORDA) UPFR:lle määräämien hallinnollisten toimenpiteiden seurauksena DADA Music SRL teki 7.1.2020 UPFR:n kanssa uuden lisenssisopimuksen (joka ei kuitenkaan koskenut ajanjaksoa, jota oikeudenkäynti koski), jossa ei enää mainittu kiinteämääräisiä vähimmäiskorvauksia vaan ainoastaan prosentuaaliset korvaukset.
- 9 Käytännössä yleisradiotoiminnan harjoittajien saamien (ilmoittamien) riittämättömien tulojen vuoksi UPFR on usein pyytänyt ja vaatinut lähetystoiminnan harjoittajia maksamaan korvausmenetelmissä vahvistetun vähimmäiskorvauksen. ORDA teki päätöksen, jolla se velvoitti UPFR:n lopettamaan kiinteämääräisen vähimmäiskorvauksen perimisen, mistä UPFR teki hallinnollisen valituksen. Înalta Curte de Casație și Justiție (ylin tuomioistuin, Romania) hylkäsi 6.5.2022 tämän hallinnollisen valituksen ja vahvisti lain nro 74/2018 II §:n säännösten tulkinnan, jonka DADA Music SRL esitti ja jonka Tribunalul București hyväksyi valituksenalaisessa ratkaisussa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että tämä päätös voi olla merkityksellinen pääasian

oikeudenkäynnissä siltä osin kuin se on oikeusvoimainen UPFR:ää osalta, joten se on näin ollen velvollinen hallinto-oikeudellisissa suhteissaan ORDAan lopettamaan kiinteämääräisten vähimmäiskorvausten perimisen.

Asianosaisten keskeiset lausumat pääasian oikeudenkäynnissä

- 10 UPFR väittää lähinnä, että jos lain nro 74/2018 II §:ää tulkitaan siten, että sitä sovelletaan suoraan pääasiassa, se olisi vastoin direktiivin 2006/115 8 artiklan 2 kohtaa ja direktiivin 2014/26 16 artiklan 2 kohtaa. Se huomauttaa, että direktiivit 2006/116/EY ja 2014/26/EU sekä Maailman henkisen omaisuuden järjestön esitys- ja äänitesopimuksen 15 artikla eivät estä vahvistamasta kiinteää vähimmäiskorvausta ja että ne ovat esteenä kansallisen lainsäätäjän puuttumiselle sellaisen voimassa olevan menetelmän täytäntöönpanoon, jossa säädetään tällaisesta vähimmäiskorvauksesta.
- 11 DADA Music SRL katsoo, että lain nro 74/2018 II pykälän vaikutuksesta yhteisvalvontaorganisaatioille maksettavaa vähimmäiskorvausta ei enää sovelleta ja että kyseistä pykälää sovelletaan suoraan, joten se on velvollinen maksamaan ainoastaan prosentuaalisesti lasketut korvaukset.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 12 Aikaisemmissa oikeudenkäynneissä on kansallisessa oikeuskäytännössä ilmennyt tulkintaeroja paikallisradioaseman käsitteen merkityksestä. Näissä riidoissa UPFR on väittänyt, että mikä tahansa paikallinen lähetystoiminnan harjoittaja vastaa erillistä paikallista radioasemaa, ja perustellut tätä sillä, että nämä paikalliset lähetystoiminnan harjoittajat mahdollistavat aseman lähetyksen tarjoamisen uudelle yleisölle. Toisen väitteen mukaan paikallisesti lähetettävä mainosmateriaali on joskus ollut erilaista. Käytännössä nämä väitteet – jotka kansalliset tuomioistuimet ovat joskus saaneet käsiteltäväkseen – ovat johtaneet korkeiden vähimmäiskorvausten laskemiseen, ja paikallista toimintaa harjoittavat lähetystoiminnan harjoittajat, joiden taloudelliset tulokset ovat usein vaatimattomia, ovat pitäneet niitä liian raskaina. Nämä olosuhteet johtivat tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun lain nro 8/1996 muuttamiseen lain nro 74/2018 II §:llä.
- 13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo alustavasti, että lain nro 74/2018 II §:ää on tulkittava siten, että korvausmenetelmien 6 kohdan säännökset ovat lakanneet olemasta voimassa kyseisessä artiklassa säädetyssä määräajassa, joten DADA Music SRL ei ole oikeudenkäynnissä kyseessä olevalta ajanjaksolta velvollinen maksamaan vähimmäiskorvausta, vaan ainoastaan tosiasiallisesti saatuihin tuloihin perustuvan korvauksen.
- 14 Curtea de Apelin mukaan on selvää ja riidatonta, että direktiivin 2006/115 8 artiklan 2 kohta ja direktiivin 2014/26 16 artiklan 2 kohdan toinen virke eivät ole esteenä kiinteämääräisen vähimmäiskorvauksen vahvistamiselle edellyttäen, että

tämän korvauksen määrä ei ole käyttäjille (radiolähetystoiminnan harjoittajille) liiallinen ja rasittava. Periaatteessa korvausmenetelmissä vahvistettu vähimmäiskorvaus oli unionin oikeuden vaatimusten mukainen.

- 15 Ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että unionin oikeuden säännöksissä, joiden tulkintaa pyydetään, säädetään, että äänitetuottajille maksettavan korvauksen on oltava asianmukainen ja kohtuullinen. Direktiiveissä jätetään kuitenkin kansallisen lainsäätäjän tehtäväksi säätää mekanismeista, joilla varmistetaan tällainen asianmukainen korvaus. Tältä kannalta katsottuna mikään asiaankuuluvissa säännöksissä tai johdanto-osan perustelukappaleissa ei oikeuta tulkintaa, jonka mukaan kiinteistä (vähimmäis)korvauksesta on pakko säätää. Näin ollen tähän kysymykseen on vastattava kieltävästi.
- 16 Toisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta Curtea de Apel:n näkemys on vivahteikkaampi. Se korostaa, että korvausmenetelmissä säädetään prosentuaalisista korvauksista mutta myös kiinteistä vähimmäiskorvauksista tilanteissa, joissa käyttäjällä ei ole taloudellista tulosta tai se harjoittaa muista syistä lähetystoimintaa tavoittelematta taloudellista hyötyä. Curtea de Apel katsoo, että mainituilla menetelmillä luotua järjestelmää on tarkasteltava kokonaisuutena ja että siltä osin kuin ennakoitiin, että kansallinen lainsäätäjä ei enää sallisi vähimmäiskorvausten määräämistä, on mahdollista, että korvausprosentteja ja/tai laskentaperusteita koskevat säännökset ovat erilaisia juuri sen varmistamiseksi, että lähioikeuksien haltijat saisivat riittävän korvauksen.
- 17 Lain nro 74/2018 II §:llä kansallinen lainsäätäjä kuitenkin poistaa välittömästi yhden osan korvausjärjestelmästä muuttamatta korvauksen laskentaperusteita ja säätämättä enimmäisaikaa uusien sopimusten (menetelmien) neuvottelemiselle kohtuullisten korvausten määrittämiseksi, mikä muuttaa lähetystoiminnan harjoittajien eduksi lakia nro 74/2018 edeltänyttä järjestelmää ilman, että on olemassa mitään johdonmukaista järjestelmää, jolla varmistetaan, että äänitetuottajille maksettavat korvaukset ovat kohtuullisia eivätkä liian vähäisiä. Nykytilanteessa on myös ennakoitavissa, että käyttäjät eivät ole kovin innokkaita neuvottelemaan uudesta menetelmästä, koska nykyinen menetelmä on niille suotuisa.
- 18 UPFR:n esittämien laskelmien perusteella lähetystoiminnan harjoittajien vuonna 2022 maksamien korvausten välillä on suuria eroja (jotkut maksoivat neljännesvuosittain korvauksia, jotka olivat määrältään 500 leuta tai jopa alle sen, kun taas toiset maksoivat huomattavia, kymmenien tai satojen tuhansien leuiden suuruisia korvauksia). Curtea de Apel toteaa tässä yhteydessä, että nykyisessä järjestelmässä on mahdollista, että jotkut lähetystoiminnan harjoittajat maksavat vähäisiä korvauksia, jotka vastaavat todennäköisesti käytön taloudellista arvoa (käyttö voi olla voittoa tuottamatonta tai sen tuottama voitto voi olla hyvin vähäinen), mutta on kyseenalaista, vastaavatko ne myös valvottujen oikeuksien taloudellista arvoa.

- 19 Toisaalta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan menetelmillä on samanlaiset vaikutukset kuin säädöksellä, johon voidaan vedota erga omnes, kaikkiin oikeudenhaltijoihin ja käyttäjiin kyseisellä alalla, ja lainsäätäjällä on tunnustettava olevan oikeus puuttua asiaan yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä suoraan sovellettavilla säännöksillä, jotka koskevat myös käynnissä olevia menetelmiä. Näin ollen ei voida katsoa, että unionin oikeuden säännökset olisivat lähtökohtaisesti esteenä sellaiselle lain nro 74/2018 II §:n kaltaiselle oikeudelliselle säännökselle, jossa vähimmäiskorvaus (kiinteämääräinen korvaus) julistetaan välittömästi soveltumattomaksi.
- 20 Kolmannen ja neljännen kysymyksen osalta Curtea de Apel korostaa, että on tärkeää vahvistaa oikeudenhaltijoille korvaus, joka ei ole liian vähäinen, koska tällaisessa tilanteessa olisi kyse todellisesta pakkolunastuksesta yksityisten etujen edistämiseksi, mikä merkitsisi Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklan määräysten rikkomista. Koska kansallisten tuomioistuinten on tulkittava unionin direktiivien täytäntöönpanemiseksi annettua kansallista lainsäädäntöä siten, että varmistetaan niiden tehokas vaikutus, niillä olisi oltava toimivalta määrittää, onko prosentuaalinen korvaus oikeudenhaltijoiden ja käyttäjien kannalta kohtuullinen ja oikeudenmukainen vai onko se päinvastoin ilmeisen vähäinen tai, tapauksesta riippuen, ilmeisen liiallinen.
- 21 Tämän vuoksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, mitä perusteita tällaisessa arvioinnissa voidaan käyttää, ja katsoo, että nämä perusteet eivät kuulu kansallisen oikeuden vaan ensisijaisesti unionin oikeuden piiriin, koska direktiivejä on tulkittava ja sovellettava yhdenmukaisesti. Jos lisäksi todetaan, että kansallisen oikeuden mukaan maksettava korvaus on liian vähäinen, herää kysymys, onko kansallisella tuomioistuimella oikeus tai jopa velvollisuus soveltaa ilmoitettujen tulojen sijasta vaihtoehtoisia perusteita.
- 22 Curtea de Apel toteaa lopuksi, että unionin tuomioistuimen tuomion Francovich ja Bonifaci v. Italia mukaan virheellisesti täytäntöön pantua direktiiviä ei voida soveltaa contra legem yksityishenkilöiden välisiin suhteisiin, mutta tämä ei kuitenkaan ole peruste jättää asia tutkimatta (kuten ARLR väittää) ainakaan kahdesta syystä. Ensimmäkin kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tulkita kaikkia kansallisia säännöksiä eikä ainoastaan niitä kansallisia säännöksiä, joilla direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, niin että varmistetaan unionin oikeuden säännösten täysimääräinen noudattaminen myös yksityishenkilöiden välisissä suhteissa (tehokas vaikutus) (ks. tältä osin unionin tuomioistuimen tuomio asiassa Pfeiffer ym.). Kuten myös kolmannelta ja neljänneltä kysymyksestä käy ilmi, kansallisella tuomioistuimella on kuitenkin käytettävissään erityisiä välineitä, joilla se voi varmistaa unionin oikeuden pakottavien sääntöjen mukaisen lopputuloksen. Toiseksi, jos kansallista oikeutta ei olisi mahdollista tulkita siten, että unionin oikeuden pakottavia sääntöjä sovellettaisiin eikä rikottaisi, vahinkoa kärsinyt yksityishenkilö voisi nostaa vahingonkorvauskanteen valtiota vastaan (ks. tältä osin tuomio Francovich ja Bonifaci v. Italia). Nämä periaatteet vahvistettiin suhteellisen äskettäin tuomiossa Thelen Technopark Berlin.